

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Subdirecció General del Patrimoni Artístic
Servei del Patrimoni Arquitectònic

EXPEDIENT DE DELIMITACIO DE L'ENTORN
DE PROTECCIO DEL CASTELL NOU DE
TORREDEMBARRA (TARRAGONES)

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Subdirecció General del Patrimoni Artístic
Servei del Patrimoni Arquitectònic

EXPEDIENT DE DELIMITACIO DE L'ENTORN
DE PROTECCIO DEL CASTELL NOU DE
TORREDEMBARRA (TARRAGONES)

1. PREÀMBUL I OBJECTIUS

2. MEMÒRIA

- 2.a. Memòria Històrica i Arquitectònica del Castell Nou de Torredembarra
- 2.b. Bibliografia Bàsica

3. CRITERIS D'INTERVENCIÓ AL MONUMENT I AL SEU ENTORN

- 3.a. El Monument. Definició i delimitació
- 3.b. Criteris d'intervenció al monument
  - 3.b.1. Criteris bàsics d'actuació al monument
  - 3.b.2. Actuacions permeses
  - 3.b.3. Actuacions prohibides al monument
- 3.c. L'entorn de protecció. Delimitació
  - 3.c.1. Criteris d'intervenció a l'entorn de protecció
  - 3.c.2. Actuacions prohibides a l'entorn de protecció

4. ÀMBIT D'APLICACIÓ DELS CRITERIS D'INTERVENCIÓ

- 4.a. Àmbit d'aplicació dels criteris d'intervenció. Actuacions condicionades.
- 4.b. Tramitació del permís d'actuació.

5. ANNEXE

- 5.a. Fotografies
- 5.b. Plànols

1. PREÀMBUL I OBJECTIUS

L'edifici objecte d'aquest expedient de delimitació del seu entorn de protecció és el Castell Nou de Torremembarra, considerat Bé d'Interès Cultural d'acord amb la disposició addicional segona de la llei 16/1985 i amb núm. de registre de l'Inventari de Béns d'interès Cultural RI-51-6743.

L'interès del monument ve motivat perquè és portador d'uns valors històrics, artístics i culturals que el fan mereixedor de la seva protecció.

La situació del monument és una fita que configura una imatge paisatgística d'interès dins d'un marc urbà que li dona suport. Aquesta consideració fa que a l'hora de la protecció del monument s'hagi de tenir en compte la integració i la preservació del seu entorn ambiental, en el que una actuació inadequada pot provocar perjudicis en la contemplació del monument.

La relació del monument amb el marc físic on és situat ha establert un diàleg i una relació ambiental que al llarg del temps ha configurat amb personalitat pròpia i donat una gran entitat arquitectònica, urbana i cultural a la vila.

Per totes aquestes consideracions es fa necessari fer una delimitació de l'entorn del monument i establir els criteris d'intervenció mitjançant els quals es realitzi una protecció integral, de tal manera que es possibiliti el necessari equilibri harmònic entre el monument, el seu paisatge urbà que li dona suport, i el desenvolupament i millora de la qualitat de vida dels habitants del municipi al qual pertany.

2. MEMÒRIA

2.a. Memòria Històrica i Arquitectònica del Castell Nou de Torredembarra

---

Extracte del llibre "L'escola del camp de Tarragona en l'arquitectura del segle XVI a Catalunya" d'en Marià Carbonell i Buades (1).

"Les obres (del Castell Nou de Torredembarra) foren començades per Lluís d'Icart, senyor de Torredembarra, mort el 4 d'abril del 1580, per substituir l'antic castell, situat al lloc que ara ocupa la plaça enfront del nou edifici. El castell vell fou venut a particulars entre l'any 1581 per Dionísia d'Icart i Joan d'Icart, respectivament vidua i fill del ja finat senyor de Torredembarra".

Segons els esmentats documents, el dia 11 de maig de 1565, Pere Balasch, mestre de cases, firmava una època de 317 lliures quinze sous per treballs realitzats en l'obra del castell nou. Vuit dies més tard Bernat Cassany (2) amidava les parets exteriors "del castell nou lo qual fa mestre Peris Balach, mestre de cases, lo qual fa fer lo senyor don Iohis de Icart" (3). El 6 de març del 1566, Salvador del Castillo, "Biscayno et taulerius", firmava època per 229 lliures dotze sous nou diners per calç, rajoles i teules per a l'obra del castell. L'esmentat Peris Balasch, del qual desconeixem altres dades, degué deixar de treballar-hi aviat, perquè, el 25 del mateix mes es firmaven les capitulacions entre Lluís i els mestres de cases Peris de L'Aliga i Pere Castellar (4) per fer "les parets furanes de dit castell de amplaria de sis pams fins al sostre de la sala y de qui a munt de sich pams y dalt de tot de quatre pams ab les finestres y cantonades y espilleres y altres coses segons estara designat en son modelo que si li donara y les parets de dintre de dit castel de amplaria de tres pams y mig y també ab portalls y finestres y - agxemeneyes y qual se vol altres coses fahadores de pedra aisi picada com de altra de buyt per ple les alcades que en dita casa seran menester de tuit per ple com dalt es dity segons lo dello estara designat" (5).

Encara no hem parlat de les característiques de la construcció. De moment només volem senyalar que si tota la fàbrica correspon a les dades esmentades es tractaria d'una obra excepcional per la seva "modernitat". Això no és del tot segur, però el referit contracte ens demostra que la traça en possessió de Lluís d'Icart ja estava feta l'any 1566. Segons l'alludit model s'ha d'haver de fer tres pisos, cantonades a la façana i arcades "de vuit per ple". Aquests trets responen a l'edifici actual, i comproven que les arcades del pati-potse la part més sorprenent del castell - ha hi són anomenades. En tot cas, el 28 d'agost els mateixos mestres firmaven un contracte per a fer les

voltes del baixos i del entresols pel preu de cent lliures. El 18 de març de l'any següent Salvador del Castillo Contractava el proveïment de calç, rajoles i teules pel preu de 300 lliure. La quantitat d'aquests materials ens dona una idea de les proporcions de la fàbrica: 6.000 teules italianes, 25.000 rajoles de tipus comú, 11.000 caironets, 5.000 cairons i 4.000 "costeres" de calç (6).

El 12 d'octubre del 1567 es fa una capitulació entre els mestres de l'obra i Lluís d'Icart sobre el nombre de treballadors i els jornals que han de rebre. Aquests documents és especialment interessant no solament per les referències al castell de Torredembarra sinó per una menció de Montserrat: "Item mes esta tractat que lo dit mestre Peris no vol ni enten que lo que ell te de salari de Montserrat ni de altres ventures o guanys li poden venir hajen de entrar en la hobra del castell sino que del que te de Montserrat y de altres ventures o treballs que ell ne puga fer a son plaer y axi mateix fassa mestre Castellar dels preus fets o altres fara y guanyara fora de la hobra del castell" (7). L'endemà es mesurà l'obra feta pels mestres Peris i Castellar els quals firmen època per 309 lliures divuit sous.

El 15 de novembre es firma un contracte entre Lluís Icart i Bernat Cassany per a diverses obres, entre les quals destaca l'escala "en los qualons de llijos de amplaria de dotze pams en ample y an de esser losescalons hu part altre cahu de dos passes y laltre de tres y an de esser cahunscalo blanch y laltre scalo pardo y an de tenir per la part davant una coxada y an de tenir dos palms de ample y tres quarts de altaria poch mes o mens. Y mes a de fer la barana de la scala aso es lo asent de la barana y lo passama y en dret de cada repia un pilastre ab un pom de marbre y un pom ab principi de la scala y altre pom a dalt de un llisos mistich com un mostra ne te la senyor don Lluís (...) Mes de fer dit mestre nou arquillos per uns corredors con forme una trassa a donat ab uns columpnes doriques o joniques socs de manera que dit senyor li aparexera, ab ser vases y capitells de marbre blanch y les columnes de llisos mistich ..." (8) El preu total de les obres s'avalua en dues-centes lliures. Hem de fer notar que les destruccions sofertes pel castell han fet desaparèixer aquests elements en la seva major part.

El dia 10 de maig de l'any 1569 se firmà contracte entre Lluís d'Icart i els germans Sebastià i Bernet Font, mestres de cases de Tarragona, per a construir les quatre voltes de les torres, les voltes que faltaven entrant al castell a mà esquerra, les voltes dels replans i escala principal, l'escala per baixar al celler. A més "an de fer dos creus un arch doble entrant en la castell en la pati que serviran per tenir lo sostre de la sala y aquexos archs an de donar closos de rajola guix preparats y debaix los quals creus doblen an de esser conforme als de la iglesia de

asi de la Torredembarra". (9) El preu de les obres era de seixanta lliures.

Dos anys més tard Joan Guiquech i Joan del Sal, biscaïns, contractaven la provisió de teules i rajoles pel preu de cent quaranta-cinc lliures. en total havien de proveir 90.000 rajoles i 10.000 teules, a tot estirar al cap de sis mesos. El 21 de maig del 1571 apareix el nom de mestre Blai en el contracte firmat entre Lluís d'Icart i Miquel Mani, mestre de cases de Tarragona, per a la construcció d'onze voltes de l'entresol del castell. L'obra de Blai consistia en unes voltes vers el portal principal, probablement les del pòrtic- les quals tenen llunetes-. EN les mesures de les obres fetes el 10 de maig del 1576 consta que faltava per acabar el portal principal, poc després, el 20 de juliol, es contractava amb Joan Sans arrencador de pedra, de la vila de l'arboç, la provisió de mil quarteres de pedra de la pedrera d'Altafulla -cada quarter tenia tres pams de llarg per pam i mig de gruix-. Un contracte semblant es firmava el 5 d'abril del 1578. (10) Això vol dir que les obres no s'havien acabat, i és possible que encara es prolonguessin força més. L'any 1842 el Castell Nou era ja inhabitable, amb la teulada esfondrada i les portes interiors arrancades. (11) La ruïna s'ha anat accelerant fins avui, i ara el castell és totalment a l'abandó. Esdevé difícil l'axacta datació de tots els elements del castell, fins al punt que, si no se'n conservessin els contractes, podria passar per una construcció d'avançat el XVII o fins i tot del segle XVIII en algunes parts. L'edifici és un castell-palau imponent per les seves dimensions, de planta quadrangular amb quatre torres als angles (però una ha desaparegut). Les dependències s'ordenen al voltant d'un pati central, en un extrem del qual, enretirada sota el porxo, es troba l'escala d'accés al pis noble. Hi havia encara una tercera planta, actualment reduïda al pany d'alçar de la façana. El conjunt conservat és molt ordenat, regularíssim; totes les habitacions es comuniquen i la majoria d'elles són quadrades o rectangulars; presenten cobertes amb volta de canó, d'obra grassa i d'obra ciuta. Entre la porta principal i el pati hi ha un tram rectangular, que fa de pòrtic, cobert amb la volta que deduïm que va aixecar Blai. Es tracta d'una volta d'obra cuita feta a plec de llibre, de mig punt rebaixat i amb les grans llunetes tan pronunciades que quasi converteixen la coberta en tres voltes d'aresta. El pati, pràcticament quadrat, el formen vuit grans arcades de mig punt, dues per cada costat, impostades sobre pilastres decorades amb un cercle enmig del fust. Són enquadrades per un ordre de pilastres dòriques que sostenen un entaulament tangen a l'arc, el fris del qual està decorat amb tríglis i amb les sis gotes corresponent. Al fons del pati, a mà esquerra, hi ha la capella, de planta rectangular coberta amb volta de canó decorada amb casetons. Tant el pati i les finestres que s'hi obren com la capella podien ser d'una etapa posterior a la resta de l'edifici. Les finestres són rectangulars emmarcades per una faixa que forma ressalt als angles, i presenten un frontó circular dibuixat per la mateixa faixa; el timpà és decorat amb un cercle semblant al de les rebranes dels arcs, bé que més petit.

Les mateixes finestres són utilitzades en els dos pisos inferiors de la façana -l'entresol i la planta noble- Els seus frontons, però, són corbats a les finestres inferiors i alternativament corbats i triangulars

-cinc en total- al pis noble. La solució del frontó poc sobresortit i quasi encastat al vuit del mur l'usarà Pere Blai en el palau de la Generalitat. Repetim, però que les finestres del castell de Torredembarra poden ésser posteriors, com ho és la porta principal, arquivada i enquadrada per columes aparellades amb el fust migpartit, que sostenen un entaulament coronat per un frontó corbat entretallat. Les finestres del tercer pis són quadrades, molt simples, i damunt seu hi corre una cornisa dentallada com a coronament de la façana. Aquesta acaba, als angles laterals, amb un encoixinat de carreus grossos i ben tallats. La majoria de tots aquests elements fan pensar en un retardament de les obres. A la façana, per exemple, s'endevinen dues diverses etapes constructives, diferenciades per la imposta de separació del pis noble. D'altra banda, però, tots els elements ornamentals de la façana i del pati semblen respondre a un mateix projecte. Deixant de banda la porta, que amb tota seguretat és posterior a l'estructura de l'edifici, la datació de la resta del Castell de moment és un problema insoluble. Els contractes només permeten datar les parets i voltes de les habitacions de la planta baixa i de l'entresol".

NOTES:

- (1) Cabonell i Buades, Marià: L'Escola del Camp de Tarragona en l'arquitectura del segle XVI a Catalunya. Diputació de Tarragona. Institut d'Estudis Tarraconenses Ramón Berenguer IV (Secció d'Arqueologia i Història. Pub. 64).1986
- (2) Aquest mestre intervingué, l'any 1566, en la reparació del sepulcre de l'arquebisbe Pere Cardona, a la seu de Tarragona (ACT, Actes Capitulars, 1566, s.f.). L'any 1558 fou contractat per consell de Torredembarra per a construir el campanar, portal i d'altres dependències de l'església parroquial (vegeu: F.X. Rícomà, 1980 p.82) La porta és arquivada i emmarcada per un ordre de columnes corínties.
- (3) Ibídem, p. 84 ap. doc. 2
- (4) Als documents són anomenats mestres de cases de Tarragona, però almenys Peris de l'Aliga deu ser d'origen francès.
- (5) Ibídem, P.85, ap. doc. 2
- (6) Ibídem, P.88, ap. doc. 6
- (7) Ibídem, pp. 89-90, ap. doc. 7. L'església de Montserrat fou bastida entre 1560 i 1592; no se'n sap res dels constructors, tracistes o mestres d'obres. Recordem que aquesta església fou visitada per Pere Blai quan sorgiren problemes en relació a la construcció de l'església de la Selva.
- (8) Ibídem, p. 92, ap. doc. 10

- (9) Ibídem, p. 94, ap. doc. 13
- (10) Un Joan Mas construí l'església de Ruidoms i un Joan Sans era mestre d'obres de l'església d'Ulldemolins.
- (11) GGCC, vol 7, p. 140.

2.b. Bibliografia Bàsica

AA.DD. Els Castells Catalans Vol. IV, Rafael Dalmau, Pàgs. 109-111, Rafael Dalmau, Editor, Barcelona, 1973.

CARONELL I BOADES, M. L'Escola del Camp de Tarragona en l'Arquitectura del segle XVI a Catalunya, Diputació de Tarragona. Institut d'Estudis Tarragonenses Ramon Berenguer IV (Secció d'Arqueologia i Història. Pub. 64) 1986

MORERA I LLAURADÓ, E. Geografia General de Catalunya (Dir. Carreras i Candi) Vol. Província de Tarragona; Establiment Editorial d'Albert M. Martín, Barcelona, pàg. 892-893.

3. CRITERIS D'INTERVENCIÓ AL MONUMENT I AL SEU ENTORN

3.a. El Monument. Definició i delimitació

D'acord amb el que diu la Disposició Addicional Segona de la Llei 16/1985, del Patrimoni Històric Espanyol, es considera Bé d'Interès Cultural i resta sotmès al règim previst de l'esmentada llei en virtut del que es decidí per decret de 22 d'abril de 1949 sobre protecció dels Castells, el Castell Nou de Torredembarra (Tarragonès).

És monument la construcció visible i les restes arqueològiques i aquelles altres, incloses dins d'edificacions actuals, que van formar part del sistema del castell pròpiament dit.

3.b. Criteris d'intervenció al monument

3.b.1. Criteris bàsics d'actuació al monument.

Al monument com a element que, per la importància dels seus valors històrics, artístics i arquitectònics, és mereixedor d'una especial protecció, el criteri essencial de tota obra que hom vulgui fer serà la conservació, recuperació, valoració i restauració si és el cas, així com la plena utilització, respectant sempre les característiques arquitectòniques i històriques que motiven la seva declaració monumental, per tal de conseguir transmetre aquest llegat cultural en les millors condicions a les generacions futures, i gaudir d'ell les presents.

Tanmateix, al monument, com a element que per la seva utilització té vida pròpia, es permeten i recomanen les obres i actuacions que tinguin com a objectius la posta en valor i el millorament de les seves condicions d'ús i habilitabilitat tals com la restauració, o la pròpia reutilització que, sempre però, han de tenir en compte i ésser compatibles amb els valors que motivaren la declaració, i no els han de contradir. Per això, es consideren bàsics a tota actuació que hom hi pretengui fer, els següents punts:

- Exploració arquitectònica i arqueològica prèvia a l'inici de qualsevol obra o projecte, sempre que no revesteixi caràcter d'urgència per garantir la seva estabilitat.
- Respecte i valoració dels elements arquitectònics i arqueològiques.

- Conservació estricta de les característiques tipològiques del monument, de l'ordenació estructural i espacial així com, de la decoració interna en general i dels ambients definits.
- Conservació i restauració de la volumetria exterior i del tractament de façanes i cobertes.
- En determinats casos d'intervenció, seran admesos a títol d'excepció, algunes modificacions de menor entitat que no alterin els valors arquitectònics, històrics i plàstics del monument, necessaris per a la millor adaptació de la construcció al nou ús o per valorar determinats elements, sempre que no existixin alternatives equivalents que no requereixin d'aquestes actuacions.
- Quan per les característiques de l'edifici, en faci aconsellable d'introduir canvis substancials en el tractament, o materials de façana o cobertes, o de qualsevol altre tipus, aquests hauran d'ésser molt raonats, i s'hauria d'estudiar l'impacte de la nova solució en el seu context.
- En aquestes obres és aconsellable tenir en compte el criteri de revisibilitat.
- Per a la realització de qualsevol tipus d'obra al monument, i previ a la redacció del projecte d'intervenció, al qual acompanyarà, es farà un estudi científic de les característiques arquitectòniques, tipològiques, estructurals, arqueològiques, dels seus ambients i interiors, de la seva decoració i ornamentació, així com del seu color.

3.3.2. Actuacions permeses

Específicament, es permetran al monument les obres de consolidació, conservació, restauració, reutilització, i les que tinguin com a objecte l'exploració arquitectònica i arqueològica.

3.b.3. Actuacions prohibides al monument

- La demolició total o parcial del monument, o dels seus elements, que afectin a la composició, forma arquitectònica i decorativa, o a la comprensió de la seva lectura històrica, plàstica o formal, segons el disposat en els presents criteris i en el que diu la Llei 16/85.
- La reconstrucció total o parcial del monument, llevat de casos molt justificats per les necessitats d'ús o significació, i sempre i quan el projecte de reconstrucció es basi en fonts documentals i arqueològiques que no deixin lloc a dubtes sobre la realitat original de la part reconstruïda.
- Les addicions mimètiques injustificades que falsegin l'autenticitat històrica de l'edifici, de part d'ell o dels seus elements arquitectònics alterant-ne la lectura.
- La col·locació d'instal·lacions dels serveis públics (telèfon, electricitat, gas, etc..), que alterin la composició de les façanes o d'alguna part del monument.
- La col·locació de rètols i tanques publicitàries i la publicitat eventual (cartells, pintades, etc..), que amaguin o desfigurin la façana o els seus elements. Tan sols es permetran els rètols de senyalització del monument realitzats segons les normes dictades per l'Administració competent en matèria de Patrimoni Cultural i/o que ella aprobi.

3.c. L'entorn de protecció. Delimitació

La delimitació de l'entorn té com a finalitat permetre una correcta visualització del monument i mantenir l'equilibri ambiental tradicional.

Té forma irregular, tal i com es detalla al plànol corresponent d'aquest expedient. S'ha realitzat tenint en compte criteris visuals, ambientals i de paisatge urbà. Ve limitat per una línia imaginària que partint del núm. 2 del carrer Ample enllaça les façanes amb numeració parella d'aquest carrer fins que arriba al número 22. Salta el carrer i des de l'extrem sud del núm. 9 continua en direcció nord-est perfilant totes les façanes fins que troba la plaça del Castell. Sense deixar l'edifici, tomba en direcció sud-est

enllaçant amb les façanes de la plaça de l'Església, a les quals perfila, en direcció sud-oest fins el carrer del Forn al qual travessa. Vorejant el núm. 25, d'aquest carrer, en direcció est, troba el carrer Joan Güell i el segueix fins a l'extrem est del núm. 19. des d'aquí, i en direcció nord, perfila la nau i capelles del cantó de llevant de l'església parroquial, salta el carrer Eduard Benot i per la mitgera de ponent del núm. 1 d'aquest carrer i del núm. 27 del de Freginal arriba a aquest carrer, gira per ell en direcció est enllaçant els seus núms. senars fins al carrer Carnicer en que canvia en direcció nord. Tot seguint per la mitgera de llevant del núm. 28 del carrer Freginal arriba al carrer Claper. Per la façana sud-occidental d'aquest carrer continua en direcció nord-est; per fila les façanes de les edificacions que emmarquen un jardinet, sense nom situat prop de la façana nord-est del Castell, creua el carrer de l'Era i per la mitgera est del núm. 10 de l'avinguda de St. Jordi arriba a ella. La travessa i en direcció sud-oest perfila les seves façanes senars. Seguint, creua la carretera de la Riera i per ella, en direcció sud-est, tot atravesant el carrer Mañe Flaquer, passa per sota del portal de la vila fins trobar el carrer Aمله on, en el núm. 2, es tanca el límit de l'entorn de protecció.

3.c.1. Criteris d'intervenció a l'entorn de protecció

L'estreta relació entre el monument i l'entorn definit que li dona suport, configura una imatge urbana molt definida de la vila, i fa que, a l'hora d'intervenir tant des del punt de vista urbanístic com arquitectònic, s'hagi d'actuar procurant el màxim respecte al monument, i la relació històrica, volumètrica, urbanística i ambiental que ha tingut la plaça del Castell, els carrers pròxims, i la fesomia paisatgística de la vila amb el monument.

Per aquesta raó, es tindrà especial cura en que el volum, composició, i color dels edificis inclosos en l'entorn definit guardi una relació harmònica amb el monument i entre ells mateixos. Per aconseguir-ho es posarà especial èmfasi en la recuperació tipològica i compositiva de les façanes, així com en la del color, textura tradicionals i originals d'aquest sector de Torredembarra.

Atès que la normativa urbanística permet una edificació en alçada excessiva per a la conservació tipològica, volumètrica i ambiental d'aquest sector de la vila que dona suport al Castell i que configura el seu entorn de protecció, es recomana molt especialment i insta a l'Ajuntament de Torredembarra que adopti a la major brevetat les mesures urbanístiques adients per tal de corregir aquest fet.

També es recomana i insta a l'Ajuntament de Torredembarra que reconsideri a la major brevetat la solució urbanística existent a l'espai definit dintre de l'entorn de protecció entre les façanes del castell de ponent i de llevant i el límit de l'entorn de protecció, amb la finalitat de poder permetre una correcta visibilitat i contemplació del monument i garantir un ambient que no trenqui la tradicional relació volumètrica dominant del castell amb les edificacions del casc històric de la vila.

Els criteris essencials de la regulació de l'activitat urbanística en l'entorn del monument són la conservació dels valors arquitectònics i el manteniment o regulació de l'equilibri harmònic paisatgístic o arquitectònic i ambiental, entre el monument i el seu medi urbà que li dona suport.

En aquest sentit, quan es considera, la possibilitat de renovació urbana o nova edificació a l'entorn, aquesta ha de mantenir-se dins les constants tipològiques, volumètriques, ambientals i cromàtiques de l'arquitectura tradicional en la seva àrea geogràfica, com a alternativa més raonable per a la seva adequada integració en el paisatge, sigui natural o construït.

Això no vol dir però, que en els edificis de nova construcció o en les tasques de rehabilitació de l'edifici existent, puguin se emprats elements, tècniques i materials propis de l'arquitectura contemporània, sempre que el seu objectiu sigui la integració del medi.

Per això es consideren bàsics en tota obra que es pretengui fer els següents punts:

- En cap cas les noves edificacions que es puguin realitzar en aquesta àrea, d'acord amb el que disposi el planejament urbanístic, no podran alterar pel seu volum, tipologia, color o morfologia el caràcter arquitectònic i paisatgístic de l'àrea, ni pertorbar les visualitzacions al i des del monument.
- Podran ésser refusats aquells projectes que, malgrat complimentar la lletra dels presents criteris respecte dels condicionaments a la nova construcció, resultin incoherents amb l'esprit dels criteris generals de protecció.
- Totes les construccions de nova planta estaran sotmeses als presents criteris, malgrat s'addueixin condicions de provisionalitat o precarietat.
- Per a la realització d'obres de conservació, de restauració, de rehabilitació o de substitució de l'edifici, i previ a la redacció del projecte d'intervenció, al qual acompanyarà, es farà un estudi de les característiques arquitectòniques, estructurals, dels interiors, ornamentals i de color, etc.. de l'edifici existent. Quan el projecte contempli la remoció del subsòl o part d'ell, serà perceptiu l'informe del Servei d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya per tal de determinar la conveniència de realitzar excavacions arqueològiques.

Aquest punt serà d'aplicació als edificis situats als solars on es localitza l'antiga muralla de la vila.

- Es tindrà especial cura pels elements d'interès arquitectònic i/o arqueològic de l'edifici que condicionaran la redacció i el resultat del projecte d'intervenció en ell, i es conservaran en virtut de la seva vàlua i es posaran en valor d'una manera harmònica amb el conjunt de l'obra.
- En els casos de rehabilitació i restauració en general es conservaran les principals característiques tipològiques i decoratives de l'edifici, la seva volumetria i el tractament de façanes i cobertes.
- Els edificis inclosos al Catàleg Municipal, situats dintre d'aquests entrons de protecció, tindran una conservació estricta de les seves característiques. En determinats casos d'intervenció, necessàries per a la millor adaptació de la construcció al nou ús o per valorar determinats elements, seran admesos, a títol d'excepció, algunes modificacions de menor entitat, que no alteraran els valors arquitectònics, històrics i plàstics de l'edifici i del conjunt, sempre i quan no existeixin altres alternatives equivalents que no requereixin d'aquestes actuacions. Mentre no existeixi Catàleg Municipal, els edificis núm. 1-3 i el núm. 8 del carrer Ample, així com l'església parroquial, no es poden enderrocar.
- Les façanes i cobertes seran objecte d'especial atenció. Les façanes guardaran la proporció de les obertures i la composició tradicionals. El seu color i textures serà fruit d'una anàlisi dels colors existents originals i de la seva aplicació en relació a les edificacions veïnes.
- Quan es tracti d'una façana nova els colors emprats seran els tradicionals originals de la zona, tot guardant una harmonia amb els colors dels edificis propers, amb els de la resta de l'entorn i amb el monument al que donen suport.
- Per qualsevol intervenció en una façana s'haurà de presentar en el moment de demanar la preceptiva autorització, documentació fotogràfica de l'estat actual de l'edifici i dels annexes.
- Les cobertes tindran el pendent d'acord amb el conjunt existent, i els seus materials no trencaran en textura, forma i color el equilibri tradicional. Els ràfecs guardaran relació en disseny, proporció i situació en alçada amb els dels veïns i els del conjunt.
- Quan, per les característiques de l'edifici o el seu entorn, es faci aconsellable introduir canvis substancials en el tractament de materials de façana o cobertes, o qualsevol altre, aquests canvis hauran d'ésser raonats, i s'haurà d'estudiar l'impacte de la nova solució en el seu context.

- Als nous edificis es tindrà especial cura en el tractament de les mitgeres que esfaran en disseny i acabats com si fos obra definitiva.
- Es tindrà especial cura en el disseny de mobiliari urbà i la seva situació no trencarà mai la visibilitat de monument, ni crearà una imatge distorsionadora de l'ambient.
- Es tindrà especial cura en la solució dels paviments, tant des de punt de disseny com de materials.
- En aquestes obres és aconsellable tenir en compte el criteri de reversibilitat.

3.c.2. Actuacions prohibides a l'entorn de protecció

En particular, resten prohibides dins l'àmbit de l'entorn les següents actuacions:

- Qualsevol obra pública que impliqui alteracions substancials en el paisatge urbà o en la seva configuració actual.
- Els usos industrials o agrícoles que per la seva imatge, el seu volum edificat, les seves activitats o nivell de contaminació ambiental puguin perjudicar al monument, al seu entorn, als habitants de la població o als seus materials.
- La col·locació de rètols, tanques publicitàries i publicitat eventual (cartells, pintades, etc.) que amaguin o desfigurin la façana dels edificis o els seus elements. Tan sols es permetran, els realitzats segons les normes dictades per l'Administració competent en matèria de Patrimoni Cultural i/o que ella aprovi.
- La utilització de materials que per llur color i textura no harmonitzin i signifiquin un contrast violent amb els paràmetres ambientals d'aquest entorn.
- Les addicions mimètiques injustificades que falsegin l'autenticitat històrica dels edificis d'interès, de part d'ells o d'elements arquitectònics, alterant-ne la lectura.

Generalitat de Catalunya

Departament de Cultura

Subdirecció General del Patrimoni Artístic

Servei del Patrimoni Arquitectònic

- La col·locació d'instal·lacions dels serveis públics (telèfon, electricitat, gas, etc,) que alterin la composició de les façanes.
- L'enderroc del edificis inclosos al Catàleg Municipal, quan existeixi, situats a l'àrea de l'entorn del monument. Mentre no existeixi aquest Catàleg els edificis del carrer Ample num. 1-3 i el núm. 8, com l'església parroquial no es poden enderrocar.
- L'enderroc de cap edifici, o part d'ell de l'entorn definit, sense el vist-i-plau de la Direcció General del Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya. En els casos de ruïna es prendran les mesures de seguretat per tal d'evitar qualsevol mal a les persones, al propi edifici i als del voltant, i no es procedirà a l'enderroc total o parcial sense l'aprovació de la Direcció General del Patrimoni Cultural, si la ruïna no és imminent. En aquest cas es notificarà amb urgència a l'esmentada Direcció General.
- L'alteració dels espais arquitectònics significatius, del seu sentit estructural i dels elements o materials actuals en els edificis catalogats o aquells d'especial interès tipològic o ambiental.
- Qualsevol moviment de terres que suposi alteració greu de l'actual geomorfologia del territori, ni els que puguin posar en perill les estructures o nivells arqueològics, especialment a la plaça del Castell on es situen tradicionalment les restes de l'antic Castell o casa forta de la vila.
- Qualsevol abocament d'escombraries, runes i deixalles a la zona delimitada com entron de protecció.

4. ÀMBIT D'APLICACIÓ DELS CRITERIS D'INTERVENCIÓ

4.a. Àmbit d'aplicació dels criteris d'intervenció. Actuacions condicionades.

Resten condicionats pels presents criteris tots aquells actes que per llur execució estan sotmesos a la prèvia sol·licitud de llicència, (article primer de Disciplina Urbanística, Decret 2187/1978, de 23 de juny), és a dir els següents:

- a) Les obres de construcció d'edificacions i instal·lacions de tota mena, de nova planta.
- b) Les obres d'ampliació d'edificis i instal·lacions de tota mena, existents.
- c) Les de modificació i reforma que afectin l'estructura dels edificis i instal·lacions de tota mena existents.
- d) Les de modificació de l'aspecte exterior dels edificis i instal·lacions de tota mena existents. S'inclou la pintura i restauració de façanes.
- e) Les obres que modifiquin la disposició interior dels edificis, qualsevol que sigui el seu ús.
- f) Les obres que hagin de realitzar-se amb caràcter provisional a les quals fa referència l'apartat 2 de l'article 58, de la Llei del Sól.
- g) Les obres d'instal·lació dels serveis públics.
- h) Les parcel·lacions urbanístiques.
- i) Els moviments de terres tal com desmuntatge, excavació, explanació i terraplenat, llevat que aquests actes estiguin detallats i programats com obres a executar en un projecte d'urbanització o edificació, prèviament aprovat, amb el vist-i-plau de la Direcció General del Patrimoni Cultural.
- j) La primera utilització o ocupació dels edificis i instal·lacions en general.
- k) Els usos de caràcter provisionals als quals fa referència l'apartat 2on. de l'art. 58 de la Llei del Sól.
- l) L'ús de vol sobre les edificacions i instal·lacions de tota mena, existents.

Generalitat de Catalunya
 Departament de Cultura
Subdirecció General del Patrimoni Artístic

Servei del Patrimoni Arquitectònic

- m) La modificació de l'ús dels edificis i instal·lacions en general.
- n) La demolició de les construccions, incloses els casos declarats de ruïna, que hauran de comptar amb el preceptiu vist-i-plau de la Direcció General.
- o) Les instal·lacions subterrànies dedicades a aparcaments, activitats industrials, mercantils o professionals, serveis públics o qualsevol altre ús per a que es destini el subsòl.
- p) La talla d'abres.
- q) La col·locació de cartells de propaganda visibles des de la via pública.
- r) I en general, els altres actes que assenyalen els plans, Normes i Ordenances sobre l'edificació i l'urbanisme.

El compliment dels presents criteris no confereix legalitat urbanística a les actuacions que es projectin, legalitat que només poden conferir les figures de planejament previstes per la Llei del Sòl.

Cas d'ésser redactades algunes de les figures de planejament previstes en la Llei del Sòl, ja siguin d'extensió municipal o comarcal, aquestes hauran d'ajustar-se a les intencions dels presents criteris, atenint-se al seu caràcter de Llei de competència específica. Si fossin necessàries esmenes al seu contingut per tal d'ajuntar-les al planejament general del municipi, caldrà per a la seva aprovació, el previ vist-i-plau de la Direcció General del Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya.

Qualsevol actuació no reglamentada en el present Text Normatiu, o els dubtes que puguin sorgir en la seva interpretació, seran resolts de manera restrictiva considerant com a criteri preferent la conservació del monument, o el seu entorn en llur actuació i condicions actuals.

El presents criteris es redacten com a desenvolupament d'allò que disposa la vigent Llei del Patrimoni Històric Espanyol, (Llei de 25 de juny de 1985) el Reial Decret 111/1986, de 10 de gener de 1986, i els decrets que regulen les transferències del Govern Central a la Generalitat de Catalunya, a més d'altres disposicions.

En cap cas poden considerar-se a substitutives de les figures de planejament definides per la Llei sobre el Règim del Sòl i Ordenació Urbana, (Llei 19/1975, de 2 de maig). En conseqüència, el compliment de les disposicions contingudes en els presents criteris no concedeixen "per ser", el dret d'edificació, que només pot ser concedit per les normes d'àmbit urbanístic.

Els presents criteris seran d'aplicació exclusiva en la zona definides per la Llei sobre el Règim del Sòl i Ordenació Urbana, (Llei 19/1975, de 2 de maig)

En conseqüència, el compliment de les disposicions contingudes en els presents criteris no concedeixen "per ser", el dret d'edificació, que només pot ser concedit per les normes d'àmbit urbanístic.

Els presents criteris seran d'aplicació exclusiva en la zona definida en la memòria del present estudi i en la corresponent documentació gràfica. Qualsevol disposició que afecti l'exterior de l'àrea així definida, s'ha d'entendre sempre amb caràter indicatiu, no vinculant.

4.b. Tramitació del permís d'actuació

Tots els actes senyalats en el capítol d'Actuacions Condicionades que es pretenguin realitzar a l'entorn del Bé d'Interès Cultural declarat, definit, pel present criteri, han de ser sotmesos prèviament a la concessió de llicència municipal, a l'informe de la Comissió Territorial del Consell del Patrimoni Cultural de Tarragona. Totes les actuacions hauran d'ajustar-se a les normes de funcionament.

L'expedient de declaració de la delimitació de l'entorn de protecció del Catell Nou de Torredembarra ha esta redactat per la Direcció General del Patrimoni Arquitectònic.

Direcció: Antoni Navarro i Cossio, Cap del Servei del Patrimoni Arquitectònic.

Mariona Abelló i Sala, Cap de la Secció d'Inspecció Tècnica.

Redacció: Pere de Manuel i González

Planimetria: Ajuntament de Torredembarra. Servei del Patrimoni Arquitectònic.

Fotografies: Servei del Patrimoni Arquitectònic.

ENTORN DEL CASTELL - TORREDEMBARRA
